

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocialno glasilo.

Štev. 29.

V Ljubljani, v soboto 19. julija 1902.

Letnik VII.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — Naročnina je za vse leto 8 K., za četrtletje 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — Dopisni pošiljajo se uredništvu „Slovenskega Lista“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani Stari trg štev. 19. Uradne ure od 9 do 12 ure dop. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Le vkup, le vkup, uboga gmajna!

Velikansko navdušenje in živahno gibanje po celi naši deželi je vzbudila obstrukcija naših poslancev v deželni zbor. Cela dežela se oglašala, na ves glas izražala svoje soglasje in ploska junakom, ki so šli za ljudstvo v ogenj. Kamorkoli pridejo sedaj naši poslanci, povsod jih ljudstvo iskreno pozdravlja, z veseljem poslušala in živahno pritrjuje; oči žare poslušavcem ogorčenja in navdušenja.

Temu nasproti so liberalci napravili svoj protestni shod, hoteč z njim pokazati, da obsojajo obstrukcijo naših poslancev in vsled tega nastale razmere. Smešen ta protest in brez najmanjšega pomena! To smo vendar vedeli, ne da bi bilo treba za to ljudi na shod skupaj bobnati, da liberalci obstrukcijo obsojajo. To jim kar nič ni všeč, če jih kdo odrija od mize, pri kateri so doslej tako oblastno sedeli in nam kosti metali, če jim kdo trga njihove čudne privilegije iz rok. To jim ne more biti všeč, in tega ni treba svetu šele pripovedovati!

Da bi pa pokazali ob tej priliki voljo ljudstva, napravili so naši somišljeniki protidemonstracijo. Mogočen je bil nastop delavskih mas, toda miren in dostojen. Ko bi bili mi odločneje nastopili, bi nas bili pitali s „suroveži“, sedaj pa — ko je baron Hein prišel s klobučkom v roki zanje prositi, naj se jih usmilimo in jim prizanašamo — sedaj pa vpijejo izza vladnega plota, da je bila naša demonstracija — klaverna. Pravijo, da nas je bilo premalo. Tudi „Laibacheri“ jih je bilo premalo, brž je hitela drugo jutro na vse zgodaj lagat, da jih je bilo le kakih poldrugsto.

Dobro, dobro! Če nas vam je bilo to pot premalo, nas bo pa drugič — več! Bomo že poskrbeli za to. Več, kakor bo vladi ljub! Ko bodo namreč čez poletje po mnogih krajih dežele shodi opravljeni, tedaj se skliče v Ljubljani velik ljudski

tabor, deželni zbor v pravem in polnem pomenu besede, kjer bode ljudstvo govorilo in povedalo na ves glas, kje ga čevlji žuli in kje želi in zahteva spremembo.

Že danes opozarjamo na ta veliki shod in pozivljemo somišljenike, da ga najštevilneje posetijo. Številke liberalcev, s katerimi se toliko bahajo, morajo izginiti pred našimi masami! Povodenj ljudstva mora takrat privreti v Ljubljano in zaliti ljubljanske ulice, da bodo videli liberalci in da bo videla vlada na svoje oči, kaj ljudstvo hoče.

Tedaj: Le vkup, le vkup, uboga gmajna! Kakor so se pozivali zatirani kmetje skupaj v kmetijskih vojnah, tako kličemo i mi danes. Prava „uboga gmajna“ je bil doslej kmet, delavec in proletarec sploh, uboga gmajna, s katero so pometali združeni aristokrati in liberalci — pod patronanco vlade. Dovolj dolgo je vlekla ta uboga para jarem, v katerega ga je vpregel liberalni sistem, sistem krivice in nasilstva. Svaka sila do vremena! Naveličali smo se tega jarma in vreči ga hočemo raz tilnik! „Entweder biegen oder brechen“, pravi Nemec. Če se ne upogne, se mora ulomiti krivica! Štiri-deset let politične tlake je dovolj! Nič več ne bomo robarili in desetine dajali graščakom! Kakor je leta 1849 krepka volja ljudstva prodrla in strla stare zarjavele sponke, v katere je bil kmet-tlačan vklejen, tako jih bo sedaj!

Le vkup tedaj, uboga gmajna! Na noge, kmet, proletarec, za tvoja prava! Pravica je na tvoji strani in pravici bo gotovo — končna zmaga!

Izvirni dopisi.

Iz Idrije, 14. julija 1902. Zadnji list naše „Jednakopravnosti“ se na dveh krajih peča z deželnim zborom, ker letos ne zboruje, odpade

podpora za izvršenje načrtov za idrijsko železnico“. Tega se ve so krivi klerikalci. Prvič nas prav veseli, da smo vendar enkrat zvedeli, v kakem stanju se nahaja vse delovanje za našo železnico, saj je že pred leti štel naše mesto nekaj tisočakov v ta namen, a do sedaj še nismo slišali, kaj se je že vse storilo, koliko potrosilo, četudi imamo lokalni list, kateremu bi bilo kaj takega zelo hvaležna stvarina.

Drugič moramo pa zopet opomniti našo gospodo okoli „Jednakopravnosti“ na ono mnenje, katerega je ona pred pol letom očitno izjavila o našem deželnem odboru, ki v malem zastopa ves deželni zbor. V 2. številki z dne 16. januarja t. l. namreč piše na prvi strani — tam kjer so navadno uvodni članki — o novem deželnem odboru. Na čelo se imenuje dr. Tavčar in v sklepu takoj pristavi (Idrija knof!) Pred pol leta je toraj naša gospoda pričakovala od dr. Tavčarjeve stranke za Idrijo le knof in vsak razsodni človek ve, da se s knofi ne delajo železnični načrti. Sedaj pa, ko je tudi idrijski poslanec vstopil v krog onih, ki protestujejo proti tako krivičnemu postopanju, piše o njem, da je pomagal oddaljiti rešitev tako važnega vprašanja. Važno vprašanje za Idrijo je res železnica, a s knofi se gotovo ne bo nikdar gradila, to ve vsak pameten človek, samo naša liberalna gospoda čez pol leta tega ne razume. Le primite prveke svoje stranke, naj bodo pravični v deželnem odboru in deželnem zboru, pa Idrija ne bo dobila knofa, kakor vi trdite. Povejte jim, da 17 je skoraj še enkrat toliko kakor 9, pa bo deželni zbor takoj lahko začel zborovati. Ker ste prijatelji matematike, vam ne bo pretežko dokazati razloček med 17 in 9. Za sedaj niste prav naslovili vašega napada, odsedaj se mora drugače glasiti.

Piše tudi o nerazsodnih volivcih in o popolni svobodi pri volitvah. Svetovali bi — a najbrž našega nasveta ne bodo sprejeli — naj raji molče o nerazsodnosti in svobodi pri volitvah. Volilcem,

Glasi se kakor v pravljici.

Slika.
(Konec.)

„Avguštin“, vprašam ga jaz nekoč, „vaš gospod je zmirom malo bolehen in je poslednji potomec te plemenite rodovine, — kaj pa bode s posestvom, če gospod grof umrje?“

„Tega jaz ne vem.“

„Nekomu bode že zapustil to veliko premoženje, kajpada bode poskrbel tudi za vas. Mnogo vam že tako ni treba; kakor mi kaže vaša postava, bote šteli gotovo kmalu že šestdeset godov — —“

„E, po grofovi smrti odidem jaz tje, od koder sem prišel.“

„Od kod ste pa prišli?“

Avguštin me nato pogleda s svojimi bistrimi očmi tako, da sem se skoro že kesal, da sem ga vprašal za to skrivnost.

„Odkod sem prišel?“ — ponovil je zateglo Avguštin ter nadaljeval po nekolikem premolku: „Vem, da si zaradi tega ljudje v vasi zastonj ubijajo glavo in še bolj zaradi tega, ker jaz tako malo govorim, in jaz jim pustim to zabavo. Ker vem, da ne mislite o meni nič zlega, vam hočem povedati. Jaz sem prišel iz Amerike, a po smrti gospoda grofa odidem zopet tje.“

„Kaj, vi ste iz Amerike?“

„Da, iz Amerike. Pred mnogimi leti sem pobegnil tje in sicer iz strahu pred vojaškim naborom. Tam sem se oženil. Žena mi je že umrla ter mi zapustila štiri sinove. Ko so sinovi toliko odrasli, da so si mogli z delom svojih rok služiti svoj vsakdanji kruh, rekel sem jim: „Otroci, jaz bi rad pogledal onstran morja v svojo domovino. Za vas res nima beseda ‚domovina‘ take čarovne moči, kakor zame. Vi imate tu svoja domovino, a jaz, vaš oče, nima tu svoje domovine. Zame je ta kraj tujina.“ Otroci so vendar dovolili, mi dali denarja na pot ter me s solzami v očeh prosili, naj se zopet kmalu povrnem. In jaz sem jim to tudi obljubil. Sedaj se pa potikam tod po domovini že več kot deset let in vendar grem nerad od tod. Čudno je to, da me domovina bolj nase vleče, kakor pa moji lastni otroci onstran morja.“

„Kako ste pa prišli v grad ‚Raj‘?“

„Sam ne vem, kako. Imel sem navado, da sem včasih obiskal grob naših grofov. Ko nekega dne zopet tako klečim in molim na grobu dragih mi ranjeh — sam ne vem, kako se je to pripetilo — prišel je gospod grof ter me čudeč se, vprašal:

„Zakaj klečiš tukaj?“

„Tukaj je grob.“

„Zakaj pa moliš tukaj?“

„Tukaj je grob plemenite in jako dobrodelne rodbine.“

Po teh besedah odpelje me grof v svoj grad in od te dobe bivam tam. A v gradu nočem nikdar sam spati. V grofovej spalnici visite namreč dve podobi, in sicer je na eni naslikan njegov brat Dominik, na drugi njegova soproga. Ko sem nekoč vprašal grofa, kaj pomenite te dve podobi, začel mi je praviti o nekem pregroznem dvoboju, in zaradi tega sem samo enkrat sam spal v grofovej spalnici. Drugokrat pa tega ne storim za nobeno ceno več.“

„Kaj pa je bilo?“ vprašam jaz radovedno

„Nič! Morda je bila kaka prikazen. E, nič — prazne sanje!“

S temi besedami je Avguštin končal svoj pogovor.

O onem čudnem dvoboju ve pri nas povedati skoro vsak otrok.

Grof Dominik, nekdanji lastnik tega gradu, imel je jako krasno soprogo. Njena lepota zapeljala je sosednega graščaka, grofa Skenovskega, k nesrečni misli, da jo je nespodobno onečastil. Prišlo je do dvoboja. Grajski vrt je

ki so volili gospoda dekana, se ni prav nič žugalo ali obetalo, vsak je volil popolnoma svobodno, a nehote pride zopet na površje, kako je delala liberalna stranka, kako pretila volilcem, ako ne gredo z njimi. Saj je znano, kako je mati jokala in s povzdignjenimi rokami prosila, naj ji ne napravijo zažugane kazni, ako moža ne more pregovoriti, da bi volil z liberalci. V spomin pride zopet oni dogodek v pivovarni na večer in v noči pred volitvijo. Kar po dva vrčka pive se je naenkrat postavilo pred volivca, in napajalo gotovo maso, da bi bila drugi dan na volišču še bolj omamljena in pri volji oddati listek proti svojemu prepričanju. Povejte pa vi le en slučaj od naše strani, da bi se dalo kateremu naših pred volitvijo le en kozarec piva ali vina. Tudi mi smo zborovali isti večer par ur, a izrečno se je povdarjalo: kdor je mož, naj voli z nami, kdor pa hoče svoje prepričanje vtajiti za vrček pive ali pol litra vina, naj gre raje k liberalni stranki. Ona se ponaša z denarjem pri volitvah, mi pa le z možatim nastopom, katerega nam ne omajajo ne grožnje in pretenja, ne vino, ne pivo zastoj. To so fakta, katera se ne dajo vtajiti in kateri naših volivcev je slišal, kaj piše „Jednakopravnost“ o nerazsodnih volivcih, je vsaki rekel: Te naj pa le iščejo pri svoji stranki, saj so jih poznali po hišah pri agitiranju in v pivovarni.

Politični pregled.

Za hrbtom Avstrije. Laški kralj je obiskal ruskega carja. Dunaju se je laški kralj izognil. Na Dunaju je mnogo razburjenja. Sumi se, da se nekaj snuje za hrbtom Avstrije.

Na Nižjem Avstrijskem se že živahno razvija volivno gibanje za deželni zbor. Krščanski socialci so posebno marljivi in so skoro že v vseh okrajih rešili vprašanje o kandidatih.

Nagodbena pogajanja se nadaljujejo na Dunaju. Upanje je, da se nagodba sklene in da se Ogri vsaj nekoliko udajo, ker uvidevajo edinstvo avstrijske zbornice napram nagodbi z Ogersko.

Dezertacija Poljakov iz pruske armade. Kakor se poroča, pobegnilo je zopet šest poljskih pešcev iz pruske armade na Rusko v uniformah in z orožjem. Uniforme so polku poslali nazaj s sledečim dopisom: „Uniforme vam pošljemo nazaj, ker ne maramo nositi pruskih uniform; orožje pa obdržimo, ker je bodemo še rabili proti vam“. Ruska vojna oblast, kateri so se mladi begunci predstavili, poslala jih je v nek kavkaški polk, kjer so našli že veliko število svojih rojakov, ki so tudi pobegnili iz pruske armade na Rusko.

Proslava zmage Poljakov nad nemškimi vitezji pri Grunwaldu l. 1410. se vrši prek in prek po vsej Galiciji vzlic vsem poskusom, da

bi isto zožili in utesnili. Vsi poljski listi so polni poročil o teh slavnostih. Ta vseobča in intenzivna soudeležba naroda daje nam zanesljivo merilo, kako resnično, kako globoko je ogorčenje v vsem narodu poljskem, radi nesrečnega nastopa cesarja Viljema v Marienburgu. Nekateri listi so bili zaplenjeni, ker so malce preživo dajali izraza mišljenju naroda. Iz člankov in historičnih spominov, ki jih prinašajo zlasti opozicijski listi, je znamenita izlasti apostrofa „Gazete Narodowe“ do naroda ruskega. Kakor so — pravi — Rusi pri Grunwaldu stali v isti vrsti s Poljaki, naj vztrajajo poleg Poljakov do onega dne, ko ti poslednji zapoje Te Deum.

Turčija proti židom. Zadnji čas naseljujejo se v obilem številu v Turčijo židje, osobito iz Rumunske in Palestine. Turška vlada je izdala zato vsem svojim pomorskim oblastim ukaz, naj se vsem židom, ki se ne izkažejo z veljavnimi, popolnoma v redu nahajajočimi potnimi listi in ki ne znajo nobenega poštenega dela, zabrani ustop v Turčijo.

Splošno judovsko organizacijo nameravajo izvršiti mesto splošnega judovskega zborovanja. Pripravljalni odbor poslal je vprašalne pole o potrebi take organizacije judovskim občinam in judovskim rabincem. 227 judovskih občin, mej njimi Berolin, Pozanj, Dansko Lipsko itd. je temu načrtu brezpogojno pritrdilo. Ne manjka pa tudi nasprotnikov. Med temi izjavila se je velika judovska občina v Frankobrodu ob Majnu proti načrtu, češ: Mi nikakor ne smatramo političko organizacijo Judov koristno; marveč ravno nasprotno za škodljivo. Pripravljalni odbor za političko judovsko organizacijo pa z vsemi silami dela na organizacijo Judov.

Preosnova v Rusiji. Ruski car namerava uvesti dalekosežne preosnove na političkem in gospodarskem polju. Ker pa je večina ministrov odločno nasprotna vsaki novotariji, je pozval car zastopnike vseh stanov k sebi, da mu poročajo o dejanskem stanju razmer ter stavijo primerne nasvete.

Brezverstvo in morala. Kakor hitro se začne v kateri deželi razširjevati brezverstvo, takoj to tudi pokaže svoj vpliv v нравnem življenju dotične dežele. Tako je bilo v Nemčiji l. 1882. „samo“ 1919 hudodelcev, to število je leta 1898 poskočilo na 4650. V Avstriji je bilo leta 1860 samo 229 hudodelstev, leta 1896. se je to število pomnožilo na 1208. Ni čuda, da нравno življenje ljudstva tako propada, ako se dan na dan zapeljuje z brezverskimi časniki in knjigami.

Poštnim in železniškim uradnikom poljske narodnosti v Oppelnu zaukazali so predstojniki izstopiti kot člani iz poljskih bank.

Drugo po številu največje poljsko mesto v Evropi je Berolin, mesto največjih poljskih zatiravcev oholih Prusov. V Berolinu ni nič manj nego 70.000 Poljakov in to število

presega število Poljakov v Lvovu, Kuakavu in Poznanju. Po največ so Poljaki v Berolinu trgovci, rokodelci in obrtniki in veliko število delavcev. Poljaki se v Berolinu jako dobro drže. Imajo nad petdeset društev. Med temi so najvažnejši in imajo največje število članov: Poljsko rokodelsko društvo, Društvo poljskih trgovcev, Poljsko znanstveno društvo, Poljsko katoliško društvo in veliko število društev za poljske žene in dekleta. Z nižjimi poljskimi sloji pridejo bolj malo v dotiko v Berolinu stanujoči poljski znanstveni in umetni krogi. Tudi poljska aristokracija, ki je prej najraje stanovala v Parizu, se je preselila v Berolin in je neredka prikazen v najelegantnejših berolinskih salonih. V armadi, zlasti med častniki najodličnejših gardnih polkov je veliko število poljskega plemstva. Veliko poljsko plemstvo igralo je še ne-tavno na dvoru ne malo ulogo. Znana so v tem oziru imena knježjih rodov in Radziwil in Radolin, kakor še nedavno tudi pl. Vaccielski. Zadnji dogodki pa so povzročili, da poljsko staro plemstvo ne prihaja več k dvornim prireditvam.

Domače novice.

Nečuvno razžaljenje slovenskega ljudstva. Če bi bili naši poslanci v deželnem zboru kranjskem vse molče požrli, vendar na eno besedo Hribarjevo bi bili morali odgovoriti z vso silo. Ta glavni zastopnik banke „Slavije“ se je namreč predrznil, da je zaklical našim poslancem med Šusteršičevim govorom: „Večina vaših volivcev so nepošteni.“ Pomislite: Zastopnik banke „Slavije“ pravi to, liberalci kliče to ljudskim poslancem! Torej Hribar ima večina slovenskega ljudstva na Kranjskem za nepošteno! On pa je seveda — pošten! Na take razžalitve naši poslanci ne smejo molčati nikdar!

Nekaj o poklonih liberalnega učiteljstva. „Slov. Učitelj“ piše: „Slovenec“ je opravičeno očital, zakaj se tisti, ki so s prošnjo „Slovenskega učiteljskega društva“ hodili „delat poklone“ gotovim osebam, niso šli pokloniti tudi vodstvu katoliško-narodne stranke, ako vidijo, da se brez poklonov učiteljsko gmotno stanje ne more zboljšati. „Delat poklone“ je sploh nevredno stanje, kadar zahteva nekaj upravičenega, ako se pa zdi stanju primerno in vspešno, da se samo s pokloni nekaj deseže, potem se morajo pokloniti vsaki stranki. To bi bilo taktno, ako tudi ravno nečastno! Sedaj pa glejte, kako se Dimnik izvija: „Zapomnite si, gospoda klerikalna in zapišite si za ušesi: Klevetniku nove šole se napredno učiteljstvo nikdar ne bo klanjalo; raje častno kruha strada kakor bi ga „pa jemalo iz umazanih rok!“ — To so možke besede ali žal — samo besede! — saj vsi vemo, kako gibčno hrbtnico

bil odločen za prostor, kjer sta se dvobojevalca bila brez prič. To je bil nesrečen dvoboj! Nikdo ni vedel nič o tej nesreči. Kar izgine nekega dne iz gradu „Raja“ grof Dominik, iz sosednega gradu pa grof Skenovski. Vse to se je zgodilo v začetku meseca majnika. Nekega poznojesenskega dne grabil je vrtnar listje po vrtu. Ko tako grabi v nekem bolj oddaljenem koncu vrta, zadene ob nekaj trdega. Ne prestraši se malo, ko zagleda mrtvaško truplo. Od trupla ostalo je le ogrodje; obleka je bila že vsa sprhla, da se že več koscev pri koscu držal. A vendar nekaj je jasno pričalo, da je to okostje v dvoboju ubiti grof Dominik, namreč neko pismo, katero je naznanjalo grofovo poslednjo voljo. Našli so je v žepu velikega grofovega plašča, ki je bil čez truplo pogrnen. Grof Skenovski je pa izginil od onega nesrečnega trenutka popolnoma. Truplo rankega grofa Dominika prenesli so z veliko slovesnostjo v rodbinsko rakev. Njegova zapuščena soproga je šla kmalu za njim v hladni grob. Grad je potem podedoval grofov brat Jožef, ki je služil pri vojakihi. Ta je po dolgih izstopil iz vojaške službe ter se preselil semkaj.

Stari Avguštin poslušal je to povest vsekdar s sklonjeno glavo in s prekrižanimi rokami. In če so se ljudje pogovarjali še o čem drugem, stal je on še vedno v težke misli vtopljen.

Kaj neki mu je brodilo po glavi? — Saj on vendar ni poznal prejšnjega gospoda grofa!

Drugi dan zjutraj na potu v pisarno stopim v bolnico. Kmalu sem našel sobo, kjer je ležal stari Avguštin.

Jaz ga nisem več spoznal. Obraz njegov je bil upadel, oči mrtvaške in globoko vdrte, preje je bil zmirom lepo obrat, a sedaj je bil njegov obraz ves poraščen z rujavimi ščetinami. Jaz ga zavoljo prevelike izpremembe nisem mogel spoznati, in tudi on ni mene takoj spoznal.

Včeraj, ko mi je pisal ono pismo, je še prav dobro videl, a danes od polnoči sem postale njegove oči motne; včasih je videl vse okoli sebe v plamenu.

Za nekaj časa sedem na stol zraven postelje ter vzamem neko prazno pismo z njegovim napisom v roke. Na pismu je bila prilepljena ameriška znamka s poštnim pečatom „Čikago“.

„To pismo sem dobil od svojih otrok, ko sem bil še na gradu „Raju“. Oni so mi celo poslali denar za pot ter me prosili, naj se gotovo povrnem k njim. Da, oni so mi poslali denar za pot v Ameriko — in jaz sem pa na poti — v

večnost. Mora že tako biti. Moja bolezen je že prehuda. Z denarjem, katerega so mi sinovi poslali, plačal sem pot do Ljubljane in potem boljšo postrežbo v bolnici. To je vse.“

„Vam morem s čim postreči, Avguštin?“

„Da, jaz sem vas že jako željno pričakoval. Pisal sem včeraj svojim sinovom, da sem na smrtni postelji — odkril sem jim tudi svoj greh — ter naznanil, da grof Jožef ni poslednji potomec, ampak da žive v Ameriki še štirje njegovega rodu in njegove krvi.“

„Kdo so pa ti?“

„To so moji sinovi, moji otroci . . .“

„Avguštin, vi blodite —“

„Vi me imenujete Avguštin, povem vam pa pred smrtjo, da sem jaz grof Dominik —“

„Ta je vendar že pokopan.“

„Oni, ki je pokopan, je grof Skenovski.“

„Saj so našli pri njem njegov plašč in oporoko —“

„Oni je grof Skenovski, jaz sem pa — ko sem ga prebodel v dvoboju, vrgel svoj plašč čezenj ter pobegnil v Ameriko. Tam sem se oženil ter imam štiri sine. Tem sem včeraj pisal, da sem na smrtni postelji. Pismu sem priložil tudi stare liste in svedoče, katere jasno pričajo o njihovem pravem imenu in grofovskem

ima gosp. Dimnik. Ako letos ne postane nadučitelj, morda še dočakamo, kako se bo poklanjal vodstvu katoliško-narodne stranke.

Važen shod na Jesenicah. Javen shod in redni občni zbor priredi katol. slovensko društvo za radovljiski okraj jutri dne 20. julija ob 3. uri popoldne na Savi pri Jesenicah. Ob ugodnem vremenu se vrši zborovanje na vrtu gostilničarja g. Janeza Ferjan na Savi hiš. št. 25. Ob neugodnem vremenu se bo zborovalo v prostorih katol. delavskega društva, ki se nahajajo v gostilni g. Helene Vilman na Savi h. št. 8. Vspored javnemu shodu: 1. Nagovor predsednika Janeza Vurnik. 2. Govor državnega in deželnega poslanca dr. Iv. Šusteršiča. 3. Poročilo državnega in deželnega poslanca Jos. Pogačnika. Vspored rednemu občnemu zboru: 1. Letno poročilo tajnikovo in blagajnikovo. 2. Volitev novega odbora. 3. Slučajni nasveti društvenih članov. K obilni vdeležbi se vabijo naši somišljeniki iz celega radovljiskega okraja. Radovljica, dne 15. julija 1902. Za odbor katol. slov. društva: Janez Vurnik, t. č. predsednik. Matija Mrak t. č. tajnik.

Katoliško narodna stranka je priredila preteklo nedeljo dva shoda in sicer na Vrhniki in v Šmihelu pri Nadanem selu. Na prvem shodu je govoril dr. Šusteršič, na drugem pa dr. Krek. Po več ur daleč so prišli volivci na shod. Med ljudstvom se je pričelo živahno gibanje. Ljudstvo čuti, da se gre za njegove pravice in navdušeno kliče: „Ven z volivno pravico!“

Vihar. Dne 10. t. m. zjutraj bil je v okolici Vač in Sv. Gore silen vihar s točo, katere je uničila popolnoma vse poljske pridelke. Napravila je tudi veliko škode v gozdih. Vihar je podrl več kozolcev in sadnega drevja. Strela je ubila v vasi Roviše 26 letnega posestnikovega sina Valentina Gričarja. Med pogrebom dne 11. t. m. podrl se je na Sv. Gori oder pri popravljajnu zvonika ter poškodoval 10 oseb. Veliko večja nesreča bi se bila prigodila, ko bi se isti podrl par minut prej.

Salezijanci prosijo svoje dobrotnike, da bi blagovolili pošiljati darove naravnost na naslov: Salezijanci na Rakovniku, Ljubljana. Zgodilo bi se lahko, da bi nepoklicanec zanje pobiral. Torej pazimo, kjer ni spričevala.

Nov most čez Savo. Za zgradbo savskega mostu v Zagorju ustanovila se je posebna zadruška ter že vložila prošnjo za podelitev dovoljenja za zgradbo železnega mostu čez Savo kakih 500 metrov pod železniško postajo Zagorje in za zgradbo nove ceste od mostu Mediskega potoka ob progi južne železnice do novega železnega mostu. Komisijiska obravnava na licu mesta se bo vršila dne 31. julija.

Slovensko katoliško dijaštvo s svojim glasilom „Zora“ očitno vedno bolj napreduje.

pokolenju. Tako bi se lahko oglasili za bogato dedščino, a takoj ko je bilo pismo odposlano, sem se pa že kesal. Mislim sem si: Otroci moji se tudi brez moje dedščine pošteno prežive in jaz bi se potem pregrešil nad svojim bratom grofom Jožefom — on je namreč zmirom za trdno menil, da bode z njim zamrl naš stari rod. Prosim vas, svetujte mi, kako bi jaz ono nesrečno pismo zopet nazaj dobil!“

Jaz vzamem svoj klobuk z mize, se poslovim ter odidem hitrih korakov na pošto. Tam so mi naznanili, da bo pismo danes že v Pragi. Hitro brzojavno sporočim, da naj bi omenjeno pismo na moje ime nazaj poslali. Drugi dan zjutraj je bilo Avguštinovo pismo že v mojih rokah. Ves vesel hitim z njim v bolnico — a kako se prestrašim, ko mi naznanijo, da je Avgustin po noči umrl. Mislim sem si sedaj, čemu mi bo pismo. Dejal sem je torej nedotaknjeno pod Avguštinovo glavo ter ukazal, naj se rakev takoj zabije, ker nima ta človek nič sorodnikov.

„Vzemi svojo skrivnost v hladni grobi!“ želel sem mu odhajajoč iz bolnišnice; na lice ste mi pa kanili dve svetli solzi.

Ker sem vedel za napis, sedel sem k mizi ter napisal Avguštinovim sinovom pismo, glaseče se:

„Vašega očeta so danes pokopali.“

Zvezek „Zora“ za julij obsega: K. C., Katolicizem in znanost. — Kazimir, Molitev. — Lovro Pogačnik, Biseri. — —f—, Ob piramidah. — Fr. Ks. Steržaj, Vanus est... — Ant. Brinski, Kako se je ženil Zališki Štruc. — Kazimir, Cvetje in petje. — J. H., Miscela o darvinizmu in haeckelizmu. — Ivan Emil, Prepadi. — Kazimir, Evin Sin. — Fr. Pengov, Harmonija med delom in kapitalom. — J. J., Nekaj iz etike. — Kazimir, Gresi! — A. S., Iveri. — Kazimir, Ogenj na pustinji. — Glasnik: Promocija. — Zavod sv. Jeronima in dijaštvo. — Nov red za medicinske rigorozne. — Kolegij sv. Jeronima. — „Zora“ izhaja 5krat na leto in stane 2 kroni, za dijakke 1 K 20 h. — Urednik: Fran Verbic, stud. phil., Dunaj, IX. Porzellangasse št. 30. — Upravnik: Rudolf Pregelj, stud. phil., Dunaj, XVIII. Schulgasse (Postfach). — Našim somišljenikom priporočamo, da si list naroče.

Vabilo na veselico, katero bode priredilo „katoliško izobraževalno društvo“ na Mirni, dne 20. julija v prostorih gostilničarja M. Kolenec „na Žagi“. Vspored: 1. Mil. pl. Farkaš: Karišik hrvatskih nar. popevaka — udarjajo tamburaši pod vodstvom kapelnika Antona Kolenec. 2. Deklamacija. 3. Mil. pl. Farkaš: Svibanjska ružica — udarjajo tamburaši. 4. Predstava: „Doktor Vsezna in njegov sluga Štipko Tiček. Veseligrada v dveh dejanjih. Priredil Ivan Štrukelj. 5. Mil. pl. Farkaš: Vienac hrv. nar. pjesama — udarjajo tamburaši. 6. Tombola. — Glavni dobitek: Živ koštrun, srebrna žepna ura, stolp sladkorja i. t. d. 7. Tamburanje: a) pl. Farkaš: Sretan imendan. b) Fr. Kuhač: Prstan. Pl. Farkaš: c) Liepa naša domovina. d) Oj banovci! e) Intermezzo: Nadrudar. f) Složno bratje. g) Micek moj. h) Košanica (das Bienenhaus — Marsch.) i) Naprej zastava slave. j) Cesarska. 8. Prosta zabava in bengalična razsvetljava. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. Začetek ob polu 4. uri popoldne. Darila se hvaležno sprejemajo. Vstopnina prosta. K obilni udeležbi vabi društveni odbor.

Samomor v Ljubljani. 14. t. m. našli so v smrekovem gozdiču na Gradu v Ljubljani obešenega sodarskega pomočnika Ivana Fona. Truplo je bilo že mrzlo in se je samomor moral izvršiti že po noči. Fon je prišel v soboto popoldne k neki stranki na Marije Terezije cesti št. 6 in si je najel sobico. Na večer je prišel spat. Vedel se je tako čudno, da je njegova gospodinja takoj opazila, da ni pri pravi pameti. Drugi dan ni hotel vstati iz postelje in je ležal do 6. ure popoldne. Na prigovarjanje gospodinje je vstal in odšel in se ni vrnil več. Fon je star 36 let in je doma iz Bovca. Bil je sodarski pomočnik pri sodarju g. Bugenigu v Ljubljani.

Radl ljubezni v smrt. V Pulju so našli za trdnjavo Bourgnignon mlado dekle nezvestno. Bila je 15-letna Roza Messner, ki je bila skočila s svojim ljubimcem Ed. Goplarjem v valove, ker so se stariši protivili tej ljubezni. Goplar je utonil, dekle pa se rešilo.

Umor radi nelzgotovljenih čevljev. V neki vasi blizu Beljaka so našli tamošnjega dni-narja in čevljarja zadavljenega. Pozneje se je izvedelo, da ga je njegov sosed zato umoril, ker mu čevljar ni hotel obljubiti, da mu naredi v nekem gotovem času čevlje. Storičca, ki je storil grozen čin v pijanosti, so že zaprli.

Nov misijonar. V nedeljo 13. t. m. je daroval v Svibnem novo mašo gosp. o. Leonard Leopold, gojenec misijonske hiše v Mühlandu pri Briksnu na Tirolskem. K tej slovesnosti se je sešlo izredno mnogo ljudstva. Novomašniku je pridigal njegov prijatelj župnik I. Godec, ki je 1899 tudi bival nekaj časa v mülhlandski misijonski hiši, pa se je vrnil spet v domovino. G. o. Leonardu, ki se je kot pesnik že večkrat oglašil v slovenskih časopisih, kličemo: Na mnoga leta v misijonskem in pisateljskem poklicu!

Gospodarska zveza v Ljubljani je dobila od vlade podporo in sicer 10.000 K za preteklo leto in 5000 K za tekoče leto.

Elektrika z ljubljanskega barja. Direktorij ljubljanske mestne elektrarne je prišel do prepričanja, da bo nova mestna elektrarna skoro premajhna. Umevno je, da je v precejšnji za-

dregi, ker so stroji in premog vedno dražji. Gospod Lenarčič z Vrhnike namerava sedaj izkoristiti svojo vodno moč pri Borovnici in dobiti s tem ondi elektriko. Napeljati meni to moč v Ljubljano in jo oddajati v okviru mestne elektrarne. Občinski svet je v torek temu neobvezno v principu pritrdil s ceno 5 vinarjev za kilo vat, ako zgradi g. Lenarčič dve turbini, katerih vsaka naj bi imela 250 konjskih sil.

„Glasbena Matica“ praznuje letos 30 letnico svojega obstanka in 20 letnico, odkar deluje na glasbenem polju.

Po Krasu je huda suša. Vse trpi, zlasti krompir, fižol in trava. Zarod je večinoma lep; tu in tam je mnogo odpadlo, zlasti pa fragole (Izabele).

Drobne novice. Na samoborski železnici se je ponesrečil zagrebški kanonik Josip Miljan. Bil je na mestu mrtev. — Novo cerkev na Bledu prično se letos graditi. — Druga umetniška razstava se otvori v Ljubljani 15. septembra. — Umrl je v Dobropoljah c. kr. poštar in trgovec g. Fran Berdavs. — Umrl je v Škofji Loki kamnosek Jožef Koprivec, vzgleden mož, oče moravskega g. kaplana Petra Koprivca. — Govori se, da so se začele potezati šivilje v Gorici za to, da se jim zniža nekoliko delavni čas, kateri jim je predlog. Bajce predložijo gospodarjem sveje zahteve v kratkem. — Graško katoliško rokodelsko društvo ima svoj telovadni klub. Preteklo nedeljo je klub priredil veliko vrtno veselico s telovadbo. Sodeloval je tudi društveni pevski zbor in veteranska godba. — Delavcev pri bohinjškem predorju je 2200, od katerih je 6 odstotkov avstrijskih Slovanov, 10 odstotkov avstrijskih Lahov, 25 odstotkov laških podanikov in 5 odstotkov Macedoncev. — Moštvo tržaškega redarstva je dobilo revolverje z ozirom na razne napade na redarje. — Umrl je v Kamniku upokojeni neveljski župnik č. g. Anton Zorman, rojen 30. maja 1. 1830 v Naklem. — Umrl je na Brezovici pri Št. Jerneju na Dolenjskem znani vinski trgovec in posestnik g. Ign. Wutscher, star 66 let. Bil je vzoren vinogradnik. — Občni zbor „Katol. tiskovnega društva“ v Ljubljani in volitev novega odbora bo letos dne 24. julija ob 10. uri dopoldne. — Strašno neurje je razdejal mnogo sveta v občini Šmartno ob koroškoštajerski meji več ljudi je izgubilo pri tem življenje.

Razne stvari.

Mejnarodna konferenca proti trgovini z dekleti. Mejnardne konference so sedaj v modi. Doživeli smo jih zadnje čase (in imeli jih bomo v prihodnje) po raznih mestih Evrope in tudi Amerike proti raznim zlem, proti katerim so posamične države obnemogle in jim more priti do živga le mednarodna, skupna in kombinirana akcija. Bil je že mirovnih mednarodnih kongresov, potem medicinskih (proti alkoholizmu, proti tuberkulozi) proti anarhizmu itd. 16. julija pa so otvorili v Parizu poseben nenavaden mednarodni kongres proti zlu, proti bolezni, ki ni le huda, ampak tudi najsravnostnejša za človeštvo. Pod predsedstvom francoskega ministra za vnajne stvari samega, so v Parizu otvorili mednarodni kongres, ki naj določi poti in sredstva, da se uniči človeka sramoteča in ponižujoča trgovina s človeškim mesom, trgovina, ki na tisoče mladih ženskih bitij na rafiniran način zvalja v močvirje nemorale ter jih ubija tudi telesno. Tak kongres je bil že v Londonu l. 1899. Francoski minister je želel udeležnikom kongresa, da bi njihova posvetovanja imela vspeh. Tej želji se pridružuje vsakdo, ki želi, da bodi naša družba, osobito pa naša ženska — zdrava na duši in na telesu!

Varčni železniški minister je na Nemškem. V nekem svojem odloku zaukazuje železniškim vodstvom, da se nič ne prihrani na sedaj običajen način pri zakurjenju železniških strojev. Ogenj se je do sedaj v železniških strojih zakuril na način, da je bila v „kurilnici“ vedno zakurjena peč, iz katere se je vzelo goreč premog in se je na ta način zakuril železniški stroj. V odloku se povdarja, da je ceneji, če se podkuri z lesom, zlasti z lesom obrabljenih lesenih železniških pragov. Kjer bi

se pa ta način radi krajevnih razmer ne dal izpeljati, zaukazana je stroga kontrola za to, da se ne bode po pečeh v kurilnicah čez mero kurilo.

Poljski jezik in ruska vlada. Rusko naučno ministerstvo je l. 1902. potrdilo načrt, po katerem naj se poučuje poljski jezik v moških in ženskih srednjih šolah. Sedaj pa se iz Varšave poroča, da poučevanje poljskega jezika se je že vpeljalo po istem načrtu tudi v zasebne moške in ženske šole. Tako vlada ruska. In naša? Mi nimamo niti slovenskih ljudskih šol. O srednjih šolah se niti govoriti ne more. In to se imenuje enakopravnost!

Pameten konj. Nek berlinski tednik (Militärwochenblatt) prinaša sledeč inserat: Mojega 7 letnega, lepega, kakor jagnje pobožnega konja, s katerimi sem delal poskuse o duševnih zmognostih konj, hočem prodati. Konj razločuje 10 barv, zna brati, pozna štiri načine računstva itd. pl. Osten, Berlin, Griebenowstrasse št. 10. Lastnik konja je star originalen gospod, ki se z veseljem peča z dresuro konj.

Grško igro Antigona igrate so v grškem jeziku gojenke zavoda institutio catechistica „Gaetana Agnesi“ — v Rimu. Vse uloge igrate so ženske. Igru prisostovali so ljubitelji orientalskih jezikov, ki se niso mogli prečuditi igralkam, ki so izborno igrate v grščini.

Ženske postajenačelnice se množe in sedaj se pričajo posamezne dežele, v kateri je bila nastavljena prva ženska kot postajenačelnica. Dognalo se je, da je francosko-belgijska severna železnica že pred 10 leti nastavila na črti Namur-Diamant kot načelnico postaje Tailfer najstaršo hčer neke družine, katere oče je ob neki železniški nesreči zgubil življenje. Postajenačelnica se je pozneje omožila, kljub temu pa, da ima že več otrok, še vedno izvršuje službo postajenačelnice.

Prvo izvožkinjo imajo v Neuseelandskem mestu Nelson. Neko dekle je nedavno kupilo konjiča in kočijo ter pričelo konkurirati z moškimi izvoščiki, ki se nove konkurentinje niso kar nič oveselili. Denuncirali so jo koj oblastim, ker si ni preskrbela oblastno dovoljenje za izvrševanje „svoje“ obrti. No, pa oblast ji je dala po mali redni kazni, ki jo je morala plačati, obrtno dovoljenje in kdor se hoče voziti v fjakarski droški, ki jo vodi nežna ženska roka, naj gre v mesto Nelson čez ocean.

Protiv zdravniškim mazačem je nemško naučno ministerstvo izdalo ukaz, v katerem zaukazuje, naj okrožni zdravniki vodijo posebne zapiske oseb, ki izvršujejo zdravniško prakso, ne da bi bili izprašani zdravniki. Ukaz zaukazuje, naj vse osebe, ki se pečajo z zdravljenjem oseb ali živine, svoj obrt proglase pri policijskih oblastih. Tudi se prepoveduje kričeča reklama takim mazačem. Na Nemškem zdravniško mazaštvo ni prepovedano kakor pri nas. Imajo takozvane naravne zdravnike in izvršuje zdravniško prakso brez kazni lahko vsakdo ne glede ako je aprobiran zdravnik ali ne. Nemški listi nič kaj prijazno ne pozdravljajo ta korak. Pravijo, da se s tem krši obrtna svoboda in ustava. Povdarjajo nadalje, da le s povzdigo omike bodejo opustili ljudje mazače. Čudno je, da tudi izobraženi ljudje se dostikrat obračajo na „čudežne nediplomirane zdravnike“.

Prvi urarski pomočnik ženskega spola bil je oproščen na Dunaju. Piše se Gizela Eibuschitz. Pot, da je postala urarski pomočnik, bila je trnjeva. Pred petimi leti priglasil jo je njen varuh zadrugi vajencem. Zadruga jo pa ni hotela udinjati, češ, še v Švici, domačiji za izdelovanje ur ne udinjajo se ženske kot urarski vajenci. Varuh se je pritožil na magistrat, ki je kot obrtna oblast pritrdila zadrugi. Toda namestništvo in ministerstvo je odločilo, da ni uzroka, ki bi branil udinjati urarskega vajenca ženskega spola. Zadrugi ni preostajalo drugega, kakor ženskega vajenca udinjati in ga po končani učni dobi oprostiti.

Strašna kazen božja! V listu „L'Eco d'Italia“ iz Genove od 7. junija bere se sledeče: „Pri nas zgodilo se je nekaj strašnega, kar se sicer godi ne redko, kakor bi kdo mislil. Poročajo nam priče, ki so videle z lastnimi očmi. Blizu cerkve sv. Teodora, ko so ravno ljudje

šli iz cerkve po dokončani službi božji, prigodilo se je nekaj, kar je pretreslo vse pričujoče ljudi. Pri cerkvenih vratih postavi se mož, kateremu se je že na zunanosti videlo, da ni rad hodil v cerkev in mu tudi ni ugajalo, da so drugi hodili. Kar začne mahati z rokami in vpiti nad ljudmi, ki so iz cerkve hodili! Ne zadosti! Začel je preklinjati Boga, Sv. R. Telo in Devico Marijo na strašne načine. Delal je kakor bi bil obseden. Verni, vsi prestrašeni nad grozovitno kletvino, si ne upajo ziniti besede in gredo memo, umikaje se na desno in levo. Kar naenkrat pa mož utihne, strašno zbledi in se ves spremeni v obličju; zvrne se na tla kakor zadet od božje strele. Ljudje priskočijo, ga stresajo, toda bilo je zastoj. Bil je mrzel. Bog je pokazal, da je živ.

Zastrupila se je 16letna Dunajčanka Sidonija Fröstner, ker ni smela na izprehod. V bencin je stolkla kapice 3 zavojev žveplenk in je to zmes izpila. Umoril jo je bencin. Na izprehod jo ni pustila njena mati.

Prerok nesreče. Angleški list „Star“ prinaša senzacionalno vest: Zvezdogled Evans Hugh prerokuje iz zvezd prihodnost. Tudi o angleškem kralju Edvardu VII. vprašal je zvezde. Heroskop priobčil je v mesečniku „Occulton“ v aprilu lani. Prerokoval je: Odkrito rečeno, niso po mojem preponižnem mnenju astrološka znamenja ugodna in usojam se sledeče prerokovati: „Njegovo veličanstvo angleški kralj Edvard VII. ne bode nikdar krunan“. Nadalje se je horoskop glasil: Vsa znamenja kažejo, da je prihodnje leto (to je letos) potrebna največja previdnost. Osobito 12. in 13. julija mora se obračati največjo pozornost na kraljevo osebo. — Svoje prerokovanje ponovil je prerok še enkrat letos meseca marca.

Berolin in pivo. Največja množina piva v Evropi zvari se v Berlinu. Preteklo leto skuhalo se je v 111 berlinskih pivovarnah nič manj kakov 420.000.000 litrov piva. Toda sorazmerno se še vedno v Monakovem na Bavarskem spiše največ piva. Na vsacega prebivalca v Monakovem pride 247 litrov ali 494 vrčkov na leto. V ostali Nemčiji pride od spitega piva na posameznika 248 vrčkov na leto. V Berlinu se dovažata tudi bavarsko in plzensko pivo, ki se toči vrček za 30 h. Berolinci tožijo, da so pivnice za pivo sedaj preveč „nobel“ in da je bilo v pivnicah po starem načinu z belimi mizami in z belimi stoli, tla so bila potresena z belim peskom, bolj prijetno in domače.

Slama oslepila. Na Dunaju je gledal fantič imenitne družine mlatiče, ki so žito mlatili. Slučaj je hotel, da pade nanj nekaj slame. Bilka slame ga je tedaj zadela v oko in ubogi otrok je čisto oslepel.

Vsled 10 vinarjev obesil se je v Stuttgartu 8letni sin nekega delavca. 10 vinarjev bi bil moral oddati staršem, a zapravlil jih je, ker si je kupil slaščice. Da bi se ognil kazni, se je 8letni deček obesil.

Poljskih časopisov v severni Ameriki izhaja 59. Prvi list v poljščini je v severni Ameriki izšel 1. marca 1863. V Chikagi je 80.000, v Novem Yorku pa 30.000 Poljakov. V Chikagi je 12 katoliških cerkev, v katerih vseh so redne poljske pridige.

Ženske — uradnice. Angleška „St. James-Gazette“ je prinesla nedavno statistiko, v kateri navaja, kako in kje so ženske postavljene kot državne uradnice. Iz tega se posname, da je kar cela vrsta manjših železniških postaj pod varstvom ženskih predstojnic. Še v večjem številu je ženstvo zastopano pri avstralskih železnicah. Tako je v državi Viktorija nad dve sto železniških predstojnic. V vasi Bitten na Angleškem opravlja neka ženska že skoz 60 let službo pismonoše. Veliko žensk je pri ravnateljstvu raznih angleških in ameriških bank. Tako je ena najbogatejših Angležinj v ravnateljstvu prve angleške banke. Ladi Ernestine Brudenelle Bruce je celo hotela dobiti kapitansko službo; no, prošnja se ji je odbila. Ladi Clifora si je zato dala narediti posebno ladijo, s katero jadra po svetu. Angleška poštna uprava šteje med svojimi personalom nad 30.000 Evinih hčer.

Vodo za pse. Goriški magistrat zaukazuje da morajo vsi lastniki prodajavnic in drugih

obrotnih podjetij imeti pred vrati posodo napolnjeno z vodo, da si ž njo mimogredoči psi lahko gasijo žejo. Magistrat preti z globo onim, ki ne bi uslišali tega ukaza.

Parizki paberki. Po sodbi Parižanov prične se za pariški svet letna sezija še le v drugi polovici junija. Parižani takrat odlože cilinder in sežejo po slamniku. Za pristnega Parižana velja kot konec zime 2. nedelja v juniju, ko se izvrši velika konjska dirka v Longchampu. Junija meseca izide tudi vsako leto letna knjiga gradov, (annale des châteaux). Navede se jih 400. Pri 4000 gradovih navedeni so tudi zgodovinski podatki. Velika prekucija ni uničila vse gradove. Veliko gradov in celo v obližji Pariza ima že več sto let staro nespremenjeno pohištvo. Srečni lastniki gradov po navadi ne živijo po gradovih. Le malo jih je, ki že spomladi gredo na svoja posestva. Grajsko življenje cvete le za čas žetve in vinske trgatve in v lovskem času. Grajsčaki povabijo tak čas cele družine kot goste. Nad polovico 4000 gradov je last plemstva. Provincialna mesta vabijo Parižane po leti in prirejajo v ta namen razne razstave. Letos je priredilo mesto Lille razstavo. Največjo privlačno silo za Parižane so toplice, kjer se povsod igra. Do leta 1871 so hodili Francozi v nemške toplice Baden-Baden in Homkorg — igrati. Vsako leto zaigrali so najmanj 10.000.000. Sedaj pa igrajo po zimi v tajnih klubih in igralnih brlogih v Parizu, v letni seziji pa po toplih. Tudi letos je bilo v Parizu več strokovnih razstav. No pa svet o tem le malo ve. Le preveč se zanima za politiko in prepire, hudodelstva in sedaj je še na vrhuncu Humbert afera. Med razstavami je bila letos najlepša razstava umetno vezanih knjig. Med starinami so najdragocenejša sedaj ona, ki so bila nekdanj last nesrečne kraljice Marije Antonije. Preplačujejo čistilci nesrečne kraljice stvari, ki so bile nekdanj njena last. Trgovci imajo neovrgljive dokaze napram kupcem o stvarih, ki naj bi bile nekdanj last nesrečne Marije Antonije. Ne škoduje mnogo, če se pozneje dožene, da je bil predmet podvržen. Vse stvari, ki veljajo kot nekdanja last za čas revolucije obglavljene kraljice so umetnine prve vrste. Toda 500.000 frankov, za katero svoto je gospa de Cornis prodala neko komodo v London je pretiranih, akoravno je tudi dila komoda last kraljice. Afera Humbert še vedno razburja pariško občinstvo. Saj se pa tudi ne prigodi vedno, da so vse sodnije pripoznale, da ima Humbert v Eissenspindu 100 milijonov frankov. Humbertino zvičajnost Parižani občudujejo. Pokazalo se je to pri razprodaji njenih stvari. „Ljuditelji“ plačali so n. pr. za nek star klobuk njen 60 fran. za jedno posteljno rjuho celo 200 frankov itd. Pa velika sleparica je postala nehote dobrotnica revnih igralcev po nižjih, takozvanih montmartre gledališčih. Tri leta bila so gledališča malih ljudi prazna. Ko pa je bila odkrita sleparija Humbert polastili so se njenih zvičaj ljudski pesniki in po gledališčih in ljudski pevci in pevke po gostilnah in kavarnah modernega Babelna igrajo in pojo o Humbert-Crawford delih in zopet imajo lastniki gledališč lepe dohodke.

Pesnik — grobljan. Znani nesmrtni pesnik Carducci ima v mestu Bologni predavanja, ki so prav dobro obiskovana. Ko je poslanec Bertezi, ki je že od nekdanj občudoval nesmrtna dela pesnikova, to slišal, sklenil je, ko je ravno skozi mesto potoval, obiskati pesnika pri predavanju. A komaj je Carducci tujca v dvorani zagledal, že je na ves glas nad njim zarohnel, da naj pobere kopita, ker nima v dvorani nič opraviti. Bertezi se je seveda takoj poslovil, a še isti dan je poslal Carducci svojo vizitko: Alfred Bertezi, poslanec, je hotel slišati pesnika, katerega je že zdavnej oboževal, a mesto pesnika je našel — grobljana.

Porcelanasti stolp v Parizu. Porcelanasti stolp v Nankingu bode dobil sedaj v Evropi svojega tekmeča. V Parizu bodo postavili porcelanast stolp, ki bo dosegel višino 46 metrov, ki bo torej onega v Nankingu prekosil za cele 4 metre. Stolp seveda ne bo iz čistega porcelana. Stolp ne bode popolnoma v mestu, ampak na nekem hribu, skoro gotovo St. Cloudskem, kjer je že stal pred nedavnim stolp, imenovan

Diogenova leščerba, katera je bila pri zadnji vojski podrti. Novi stolp se bode vzdigoval nad samim mestom in bo imel ravno tako lep razgled, kakor je z Eiffelovega stolpa. Na vrhu stolpa bode svetilnik.

Slabo „šalo“ dovolil si je mašinist Meier na Dunaju. Oblekel se je v neki gostilni v duhovsko obleko. Za talar služila mu je dolga črna ženska obleka in na to si je nadel belo dolgo srajco. V tej obleki posnemal je cerkvene mašne obrede in končno poskropil navzoče z moko krtič. Pred sodnijo je dejal, da ni imel pri tem nikakega slabega namena in si je dovolil le šalo. Toda sodišče mu ni verjelo in mu za to „šalo“ prisodilo enomesečni strogi zapor.

Stolp sv. Marka v Benetkah se je podrl. V ponedeljek dopoldne se je podrl v Benetkah stolp sloveče katedrale sv. Marka. Stolp je bil že v dokaj slabem stanju in se je tudi pričakovalo, da prej ali slej nastane katastrofa. Radi tega so se že prej v obližju cerkve izpraznile prodajalne in se odstranili prebivalci, prostor pa so zastražili. Vkljub temu pa, da je bila nevarnost neizogibna in je bilo prepovedano zvoniti, so še malo ur prej zvonili v stolpu. Ob 10. uri pa se je zrušil ogromni stolp in padel s silnim hrupom na trg sv. Marka. Katastrofa je povzročila veliko strahu med prebivalstvom. Zvonik je bil zidan okoli leta 880, po drugih poročilih leta 910 pod dožem Pietro Tribuno.

OBRTNI VESTNIK.

Urejuje Ivan Kregar.

Kongres obrtnikov v Nemčiji vršil se je 8. julija v Düsseldorfu na Nemškem. Na kongresu bila je zastopana pruska vlada. Poročevalec Wilden je govoril o zgodovinskem razvoju rokodelstva. Poročevalec razvil je zgodovino cehov. Obrtna svoboda je posledica premenjenih gospodarskih razmer. Določila starih cehov ne odgovarjajo modernim prometnim sredstvom. Stanje rokodelstva odvisno je od splošnega gospodarskega položaja in se mora rokodelstvo prilagoditi modernim razmeram. Rokodelski stan to lahko stori, ker ni nikakor še tako gospodarsko uničen, kakor se navadno sodi. Istina je sicer, da je mnogo rokodelstev prošlo v veliko industrijo in da se ima več rokodelstev boriti z veliko industrijo za svoj obstoj. Toda veliko rokodelstev ima svojo lepo bodočnost in se bode ohranilo, če bodo rokodelci sami za to delovali. Predlagal je resolucijo, v kateri se vlada pozivlja, naj se vrše poizvedbe katera rokodelstva še obstoje. Naj se na ta način pokaže, katera rokodelstva imajo še upanje na prihodnost. Nemški državni poslanec Jakobs-kötter je govoril o sedanjem razvoju rokodelstva z ozirom na novo obrtno postavo v Nemčiji in o organizaciji obrtništva. Povdarjal je, da konservativni in katoliški centrum bodo vedno delovali za povzdigo obrtnega stanu. Zadruga obrtnikov se dobro razvijajo. Istina je, da ima nova obrtna nemška postava pomanjkljivosti, toda upati moramo, da se spopolni. Želeti je, naj bi obrtniki pridno pristopali k zadrugam (Innungen). O smotrih in nalogah modernega rokodelstva govoril je dr. Grunenberg. Naj bi rokodelci napredovali v intelektualnem, gospodarskem in narodno socialnem oziru. Niti vajenci, ne pomočniki in tudi mojstri niso izsolani tako kakor je potrebno, da v gospodarskem boju ne podleže obrtni stan. Potreben je rokodelcem šolski pouk. Dolžnost občin je pospeševati ta pouk. V gospodarskem oziru je obrtništvo, žal, razcepljeno, razdrobljeno. Samopašna sebičnost uniči najboljše dobre želje. Premalo je duha vzajemnosti in ne splošne dolžnosti. Za povzdigo in ohranitev rokodelskega stanu potrebno pa je železne odločnosti, eneržije. Glavno sredstvo za napredek rokodelskega stanu so zadruga. Nemški kmetovalci imajo štirikrat več svojih, zadrug kakor rokodelci in vsekakor potrebujejo zadruga rokodelci še bolj nego kmetovalci. Drugo, kar je rokodelskemu stanu za obstoj in napredek potrebno je, da morajo rokodelci razpolagati s cenim mobilnim kapitalom.

Rokodelci naj po vseh shodih, zahtevajo naj rokodelske zadruga in od države, naj se omogoči cenen kredit. Konečno povdarjal je govornik, kolike važnosti za narod je cvetoč in zadovoljen rokodelski stan. Zato je potrebno, da pozna rokodelski stan mehanizen svetovnega trga, kratko, da je socialno politično izobražen. V političnem oziru, naj bi rokodelci nastopili samostojneje. Naj bi rokodelci ne bili pastorki raznih političskih strank. Število rokodelcev je tako veliko, da imajo popolno pravico zasledovati lastno gospodarsko politiko. Rokodelci bili so in so še vedno vdani svojim vladarjem in so lojalni. Pravico imajo toraj zahtevati od države idealne in materialne pomoči. Pred vsem važno pa je, naj si obrtniki pomagajo sami sebi. Sledil je na to razgovor. Proti prvemu poročevalcu Wildenu nastopil je obrtnik Moller. Dokazal je, da če primerjamo razmere sedaj pri rokodelcih in one v srednjem veku, vidimo, da je živel v srednjem veku ceh obrtnik v večjem blagostanju, nego živi dandanes. Zahteval je obligatoriške obrtne zadruga za vso Nemčijo in obligatoriški dokaz sposobnosti. Uvedl se tudi preskušnja pomočnikov. Priegas je zahteval odpravo obrtne svobode. Ugovarjal je, da se nahajajo rokodelski stanovi katere nam je smatrati že za zgubljene. Rokodelstvu, da naj se pomoč in zmožnost bode tudi konkurirati z veliko industrijo. Referent Wilden povdarjal je, da ima po njegovih mislih rokodelstvo še lepo prihodnost. Toda povdarjati mora, da je po njegovem mnenju požrla velika industrija že izdelovanje kampeljnov, suknarsko rokodelstvo, tkalstvo in izdelovanje žrebljev. Konečno je govoril drž. poslanec Euler. Obžaloval je v svojem govoru izvajanja Wildenova, ki je zagovarjal obrtno svobodo. Na vzgojo obrtnega stanu deluje že Euler 30 let. Prepotrebno je, da se upelje obligatoriška preskušnja v zmožnosti izvrševati obrt. Predlagal je resolucijo, v kateri se zahteva zakonita ustanovitev obrtnih zadrug in skušnja sposobnosti. Iz tega poročila razvidimo, da so razmere pri obrtnikih v Nemčiji popolnoma slične razmeram pri nas.

Demonstracija proti kaznjencem. Zadnje nedeljo so se vršili v raznih laških mestih shodi, na katerih se je protestiralo proti temu, da bi se oddajala dela kaznjencem proti tako nizki ceni, da ne morejo obrtniki proti temu konkurirati. Glavno besedo pri teh shodih imajo pred vsem čevljarji. V raznih kaznilnicah je do 28.000 kaznjencev, od katerih je 2738 čevljarjev, 3164 tkalcev, 1824 poljedelcev, 1493 krojačev, 1443 mizarjev, ostali opravljajo domača dela. Vsi kaznjenci narede tekom enega leta delo treh milijonov dni, kar nese državi na leto 1,162.298 K, pri prometu nad 20,000.000 kron! Na ta način se domačim delavcem odvzame zaslužek in delo za cele tri milijone dni! Da ne more noben obrtnik proti kaznjencem konkurirati, kaže že površen pregled. Par navadnih čevljev stane 3-5 lire! Ako se pa naroče čevlji v kaznilnici, stanejo samo 1-4 lire. 1 liro dobi država, 40 centezimov roma v žep kaznjence. In pri tem je ta čevelj ravno tako fino in vzorno narejen, kakor ako ga dela navaden obrtnik. Agitacija proti takemu sistemu in proti vladi, ki tako oškoduje obrtni stan, je torej popolnoma opravičena. Že preje se je opetovano a brezuspešno predlagalo v parlamentu, da naj država vendar raje porabi kaznjence v kultiviranje in osuševanje raznih močvirjev, od česar bi se ljudstvu pridobili milijoni, mesto, da se na ta način ljudstvo oškoduje za — milijone. Radovedni smo, če bo laška država imela vsaj po teh demonstrativnih shodih smisel, da treba varovati obrtni stan.

GLASNIK.

Našim društvom.

Neobhodno je potrebno delovanje za povzdigo krščanske zavesti in pa gmotno izboljšanje našega ljudstva. Odločno, trezno in premišljeno bodi to delovanje. Dandanes živimo Slovenci takorekoč v najbolj kritičnem času. Da, v kritičnem času živimo. Na eni strani oholi ptujci, naši tisočletni stari klevetniki Nemci

in Italijani hočejo ponemčiti na severu in poitalijančiti naše ljudstvo na jugu. In v tem trenutku, ko se bje boj proti našim narodnostim klevetnikom, bje se ob enem tudi pri nas doma hud boj.

Naši lastni rojaki navzeli so se v tujini od tujcev naši veri sovražnega duha, duha odrevenelega liberalizma. Pri tem pa niso niti študirali vodilne ideje liberalizma. Nabrali so si nekaj fraz in te pričeli razširjati potom časopisja med naše ljudstvo. In to na nesramen način. Kje pod solncem imate tako podlo nesramno pisano časopisje, kakor je slovensko liberalno časopisje. Grdo pišejo judovski časniki o veri, naj si že zastopajo liberalno, nacionalno ali socialnodemokratsko strujo pri drugih narodnostih. Toda če se primerja način boja pri judih, ki so pač zakleti sovražniki krščanskega svetovnega naziranja, se mora priznati, da so njihovi napadi na vero slični govoru nedolžne deve, in da naši slovenski liberalci napadajo krščansko svetovno naziranje po načinu, ki je navaden pri najbolj zanemarjenem delu obiskovalcev šnopsarij.

In vkljub temu, da so vedno naši liberalci povdarjali neomejeno narodnost, prevladala jih je strast. Sovraštvo do krščanskega svetovnega naziranja je pri njih tako veliko, da so zatajili narodnost in se jeli vezati proti lastnim rojakom z liberalnimi, to je brezverskimi Nemci. Kdor se pa veže s ponemčevalci, ta sam svojega rodu in obstoj svoje materinščine več branil ne bo.

Mi, ki vemo, da slovenski jezik se ohrani le, če ljudstvo ostane pošteno krščansko, le, če se ljudstvo gospodarsko okrepi in se otrese tujega kapitala, smo pa tudi dolžni delati za to, da se to uresniči.

In uresniči se to le potom pouka in pa pozitivnega dela. Vsak drug način je neploden. Pouk pa in pozitivno delo mora biti urejeno. Dandanes pouk samo v cerkvi ne zadošča. Več se mora storiti in precej se je že res tudi storilo. Toda naš čas je čas kulturnega boja. In če je čas kulturnega boja, potrebno je tudi na naši strani podvojeno, intenzivno delo v cerkvi in izvan cerkve, izvan cerkve po naših društvih.

Krščanska naša slovenska društva, lepo število vas pač že imamo, toda še premalo. Vsaka fara na Slovenskem bi jih morala imeti. S socialnoverskimi predavanji, poukom, zabavami in čitanjem poštenih knjig in časopisov ohraniti moramo ljudstvu vero in narodnost.

Ne zadostuje pa samo, da imamo društva in da se še zasnujejo, kjer jih še ni. Posamno društvo je kaplja na veji, društva morajo imeti središče, odkoder dobe življensko moč. Ta namen ima slov. krščansko socialna zveza, kateri predseduje naš dr. Krek. Čast zahteva, naj bi pristopilo vsako naše društvo zvezi. Le „sloga jači, nesloga tlači“.

Krščanski Slovenci in Slovenke! Dne 7. in 8. septembra letos se vrši zborovanje krščanskih slovenskih nepolitičnih društev v Ljubljani. Vaših društev torej, katerih člani ste, načelstva kršč. nepolitičnih društev slovenskih, Vaša čast kot prepričani katoličani in zavedni Slovenci zahteva, da odposljete odposlance in zastopnike na to posvetovanje. Naj bodo na tem posvetovanju zastopniki zelene slovenske Štajerske in tužnega starodavnega Korotana in zastopniki društev našega Primorja, našega Primorja in Gorice, iz katere je svoj čas švigal blisk in treskal in razkrival spletke domačih naših liberalcev. Pa tudi Kranjska ne ostani zadnja.

In tukaj se razgovorimo in določimo nadaljno naše poslovanje. Zastopniki vseh naših nepolitičnih društev dobro došli, dobro došli pa tudi vsi, ki so dobre volje in se zanimajo za naš pokret kot gostje. Na posvetovanju razgovorili in uredili bomo naše nadaljno delo. Da se 7. in 8. septembra v beli Ljubljani vidimo! Končamo z našim pesnikom dr. Krekom:

A gorje mu, kdor nesrečen
Se samo prsti drži,
Mu neznan namen je večni,
Sreče si toč le želi.
V teh željah, da tukaj srečo
Zamenjali tam bi z večjo,
Trdno stojmo kakor hrast,
Delu pojmo slavo, čast.

Delavske drobtine.

Slavnost odličnega našega društva. Porocha se nam: „Katoliško izobraževalno društvo“ pri sv. Križu pri Tržiču priredi v nedeljo 10. avgusta t. l. slavnost blagoslovljenja nove društvene zastave. Vabijo se k tej slavnosti vsa delavska in bralna društva. Svojo udeležbo naj nam prej naznani. Natančnejši program naznanil se bo po posebnih vabilih.

Na tukajšnjem južnem koledvoru je denuncijantstvo zopet pognalo lepo cvetko. Postajenačelnik Guttmann je nastopil na tak način proti delavcem, da bi bila zanimivost državnega pravdnika preiskati zadevo. Dobili smo o tej zadevi mnogo dopisov, iz katerih prihodnjič povzamemo najvažnejše točke. Svet bo strmел, v takih barvah bomo naslikali postajenačelnika Guttmanna. Delavstvo naj skupno nastopi za svoje pravice. O zadevi na južnem koledvoru bode tudi govoril dr. Šusteršič na javnem shodu.

Državna zveza delavskih krščansko socialnih društev. Dne 7. in 8. septembra vrši se na Dunaju ustanovitev avstrijske krščansko socialne delavske zveze repolitističnih kršč. soc. in katoliških delavskih društev avstrijskih. Na socialno delavskem polju se je v Avstriji dosedaj veliko storilo in imamo že močne krščanske delavske organizme. Vsekakor pa manjka temu organizmu središče, središče, ki naj bi pri osrednji vladi zastopalo korist krščansko socialnega avstrijskega delavstva, zastopalo pa tudi koristi delavstva pri onih podjetjih, ki imajo raztresene delovrše po širni Avstriji, a vodstvo, upravni svet je na Dunaju. To se zlasti čuti ob času stavk in smo čutili za časa stavke v Vevčah. Ako bi bila takrat že obstojala državna zveza, bilo bi se posredovanje lahko izvršilo potom osrednje državne zveze. Nadalje pa tudi če izbruhne stavka, morala bi državna zveza priti z nabiranjem podpor. Pa ne le to, marveč tudi pravno varstvo daje državna zveza svojim članom, kar je posebno važno v onih prepornih točkah, ki se rešujejo pri zadnjih instancah na Dunaju. Vsekakor bodi našim društvom resna naloga baviti se s tem vprašanjem in baviti se bomo tudi na sestanku naših društev dne 7. in 8. septembra v Ljubljani, na kateri sestanek naj pač vsako naše društvo pošlje zaupnika in zastopnika.

Pravno delavsko varstvo. To je, kar naša organizacija še nima in vendar je potrebno kakor žejnemu hladna voda. Delavec se pobije, zavarovalna mu da le malo odškodnino, lahko ga gospodar neopravičeno odpusti, sploh se mu krivica zgodi. Delavec potrebuje zastopstvo pred sodnijo in zastopnika. Pri stavkah se stori lahko kak nepremišljen korak in delavcu zagovarjati se je pred sodnijo. Od odvetnikov se ne more zahtevati, da bi delavca zastopali. Ne preostane družega, kakor da si delavstvo samo opomore. Opomoči pa je le takrat mogoče, kadar se delavstvo združi in plačuje male prispevke, iz katerih se plačujejo stroški, ki nastanejo, ako je treba delavcu pri vsled službenega razmerja povzročenih posledicah pravnega zastopstva. Tudi o tem se bode razpravljalo na strankarskem sestanku krščansko socialne zveze dne 7. in 8. septembra letos.

Krščansko socialno delavsko društvo v Gradcu imelo bode 7. septembra letos blagoslovljenje svoje zastave.

Zveza krščanskih kovinarskih delavcev v Avstriji. Krščanska strokovna društva v Avstriji bodo pomnožena z novo krščansko strokovno zvezo. V kovinski stroki uporablja se velikansko število delavcev, toda v socialno-demokratsko organizacijo pristopa sorazmerno le malo število. Zato bode imela kršč. soc. strokovna društvena zveza hvaležno polje. Pravila določajo, da je namen nove zaveze izboljšanje delavske pogodbe itd. Vpeljali se bodo poučni tečaji, pravno varstvo, podpora brezposelnih delavcev na potovanju, ureditev sprejema vajencev in pomočnih delavcev, ustanovitev pogrebne blagajne, obligatorično uvedenje zaveznega glasila in udeležitev pri volitvah, ki niso politične. Kjer bode pristop naznanilo najmanj 20 kovinarjev, ustanovi se podružnica. Zaveza ustanovi se pričetkom sep-

tembra letos. Tukajšnji kovinarji naj priglase svoj pristop delavskemu tajniku Gostinčarju.

Štrajk delavcev na Vipavski železnici. Sedaj se delavci na vipavski železnici bavijo s tem, da nakladajo gramoz, ki se razvaža na razne kraje za obsipanje tira. Ti delavci delajo od 5. ure zjutraj do opoldne in popoldne od 2.—7. Za to delo dobivali so dozdaj 2 K 10 h do 2 K 20 h. Ker se jim je zdel delavni čas predolg, a plača prenizka, začeli so pretekli teden štrajkati in so zahtevali, da se delo skrajša za dve uri, plača pa zviša za 1 K 20 h. Podjetniki se pa niso hoteli glede časa prav nič podati, glede plače pa so sklenili iste povišati od 2:10 — 2:20 K na 2:80 — 2:90 K. Delavci s začetka s temi pogoji niso bili zadovoljni, a ker podjetniki niso hoteli dati več, so konečno vendar prišli za delo in s tem je štrajk končan.

Zveza neobrtnih delavcev in delavk na Nemškem ima 33 podružnic z 1800 člani. Ustanovljena je bila lani. Brez vsake stavke dosegla je tekom leta posredovalnim potom svojim članom izboljšanje plače 38.000 mark. Delavna doba skrajšala se je v treh delovršbah. Največjo pozornost obračala je zveza podpornemu skladu. Plačuje se obolelim zveznim članom bolniščina skozi 13 tednov. Tudi denarno stnaje je ugodno. Dohodkov je bilo 19.000 mark, v blagajni preostalo je 1800 mark.

Katoliško slovensko delavsko društvo v Gorici je imelo v nedeljo v svojih prostorih izreden občni zbor. Na dnevnem redu je bila edina točka: Volitev dveh odbornikov mesto odstopivših č. gg. dr. Jos. Pavlice in J. Ličana. Izvoljena sta enoglasno dr. Andrej Pavlica in dr. Franc Oblak. Društvenika Dugar in Blažica predlagata, naj bi se vplačevanje po 80 h na mesec ustavilo in naj bi vsi udje plačevali po 40 h. Sprejeto. Onim udom, kateri so plačevali po 80 h, pa niso prejeli še nobene podpore, zaračunilo se bo to, kar so več plačevali, za prihodnje mesece. Društvenik Bernik predlaga, naj bi se društvo z ozirom na blagi namen, ki ga ima, obrnilo do raznih dobrotnikov za pomoč. Občni zbor je dalje sklenil, da si društvo oskrbi v najkrajšem času svojo zastavo. Zborovanje se je završilo z navdušenim živio-klicem na svetega očeta Leona XIII., na novega kneza in nadškofa ter na presvetlega cesarja.

Kongres katoliških socijologov, ki je bil napovedan na zadnje dni tega meseca v Freiburgu v Švici, se vrši že-le jeseni, ker so izjavili francoski udeležniki, da je zanje sedanjí čas zelo neugoden.

Žrtvovali svojo kožo. 200 uslužbencev „American Fel. Co.“ v Glenville v Ameriki je žrtvovalo prostovoljno svojo kožo, samo da rešijo življenje svoji sodelavki. Devetnajstletno Mary Affeldt je potegnil stroj in ji potegnil vse kožo z glave in rok. Zdravniki pa so izjavili, da ji morejo rešiti življenje, če ji prenesejo kožo z drugih ljudi. Takoj na to so se ponudili v ta namen vsi uslužbenci tovarne.

Strašna eksplozija v amerikanskem premogovem rudniku. Iz Pensilvanije se poroča, da je v ondotnem rudniku nastala eksplozija, ki je zahtevala nad 600 žrtev, pri katerih je precejšnje število Avstro-Ogrov. Nad 100 mrtvecev niso mogli spoznati, tako so bili izpremenjeni. Na nesrečnem kraju vrše se dan na dan najžalostnejši prizori. Otroci in žene s solzami v očeh iščejo med mrtveci in rešenimi svojcev. Baje je upanje, da se je vsaj 150 premogokopov rešilo. Na lice mesta so prišli poljski in eden irski duhovnik. Marsikateri mrtvec je v položaju, v katerem ga je dohitela nenadna smrt. Nekateri si pokrivajo obraz, drugi kleče, kakor da bi molili, neki oče in sin sta umrla drug drugemu v naročju. Nesreča se je zgodila vsled lahkomiselnosti nekega dečka, ki se je igral z žveplenici. Upa se, da bodo dobili sorodniki ponesrečenih 2000 kron odškodnine od premogovne družbe.

Premoženje rudarskih društev na Nemškem znašalo je koncem lanskega leta 1,308.074 mark, 15 fenigov, predlanskem znašalo je pa koncem leta 1,221.645 mark 68 fenigov. Zvišalo se je toraj za 86.328 mark 47 fenigov, kljub temu, da je bila lani v industriji znatna kriza.

Premoženje rudarskih bolniških in pogrebnihih blagajni znizalo se pa je za 160.000 mark. Skupno premoženje rudarskih društev, raznih podpornih blagajni in zveze znašalo je koncem leta 1900 3,070.845 mark in leta 1901 pa 3,146.534 mark 74 fenigov, zvišalo se je za 75.688 mark 98 fenigov.

Priporočilo.

„Slovenski Narod“ je med brzojavkami, ki so došle liberalnemu „protestnemu“ shodu, priobčil tudi naslednjo:

„Novomesto. Brezvestnemu zapeljivcu ljudstva, sleparskemu klerikalizmu: Pereat! — Pirnat.“

K tej brzojavki pripomnimo, da je Pirnat trgovski potnik **Skabernetove tvrdke**.

Gorenja brzojavka ga priporoča vsem „klerikalcem“, priporoča pa seve tudi tvrdko, ki po deželi pošilja tako vzornega preganjavca „sleparskega klerikalizma“. Naj se torej ta tvrdka in ta potnik ogiblje odslej „klerikalcev“, da ju kdo ne „oslepari“. „Klerikalcev“ pa tudi nihče ne sili podpirati ljudi, ki jim kličejo „pereat“. Tako bo zadeva urejena v obestransko zadovoljnost.

Kovaškega pomočnika

išče Anton Avsec, kovač in posestnik v Pudobu št. 35, pošta Stari trg pri Rakeku. — Ponudbe je poslati na ime istega do konca tega meseca.

Pozor! Pozor!

Prijatelj, ako hočeš najcenejše in najprijetnejše vino piti, tedaj se potruži v gostilno na Francovo nabrežje, kjer ga toči

Josip Maček

po sledečih cenah: 9 x—26

Istrijansko, belo, liter po	28 kr.
Oviček	32 „
Bizelsko	36 „
Rebula	40 „
Refoško	48 „

Čez ulico točijo se zgoraj navedena vina pri litru 2 kr. ceneje.

Opozorjam Te pa posebno, da se tam dobi **črni istrijanec po 24 kr. liter**, kateremu je vsaka konkurenca izključena, bodisi po kakovosti ali po ceni.

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo

Josip Weibl

nasl. tvrdke J. Spreitzer

Slomščekove ulice št. 4

priporoča sl. občinstvu in preč. duhovščini svojo

izborna urejeno delavnico

v kateri izdeluje 7 49—26

žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje pri spomenikih in na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata umetno in preprosto izdelana, balkone, verande, paviljone, stolpne križe, štedilnike itd. itd.

Specijaliteta: Valjični zastori — Železne konstrukcije — Vodne sesalke Napeljevanje vodovodov.

Napravlja troškovnike in načrte po poljubnih risbah v različnih slogih in pošilja poštne prosto.

 Vse poprave

izvršuje najvestnejše in zanesljivo po najnižji ceni.

Cene so primerne solidnemu delu dokaj nizke.